

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: suport@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR.398
din data de 22.10.2012**

Dosar nr. 171/2012

Petiția nr. 2228/07.05.2012

Petent: Partida Romilor „Pro-Europa”

Reclamat: Cotidianul Libertatea

Obiect: comentarii rasiste și discriminatorii postate online, în urma publicării unui articol referitor la etnia romă, în paginile Cotidianului Libertatea.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților.

I.1.1 Partida Romilor „Pro-Europa” Loc. ..

I.1.2 Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

I.1.3 Cotidianul Libertatea, loc..

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1 Petentul susține că în urma apariției unui articol referitor la o acțiune a etnicilor romi, de blocare a unei autostrăzi în Italia, partea reclamată, nu a întreprins nimic pentru a stopa comentariile rasiste și xenofobe, postate online în cadrul aceluiași cotidian.

III. Procedura de citare

3.1 Prin adresa înregistrată cu nr.2716/05.06.2012, a fost citată *Partida Romilor „Pro-Europa”* în calitate de petentă, prin reprezentant pentru data de 26.06.2012. Procedură legal îndeplinită.

3.2 Prin adresa înregistrată cu nr.2716/26.06.2012 a fost citat *Cotidianul Libertatea* în calitate de reclamat, prin reprezentant pentru datele de 26.06.2012. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

4.1 Petentul susține că partea reclamată în data de 25 aprilie 2012, a publicat un articol "Sute de romi au blocat o autostradă din Italia". În urma respectivului articol, pe varianta online a cotidianului, apar postate la rubrica comentarii o avalanșă de păreri și opinii rasiste și discriminatorii la adresa comunității rome din România.

4.2 În acest sens, petentul declară că, „avem în vedere obligația asumată de fiecare cotidian central sau local, în ce privește filtrarea și postarea comentariilor cititorilor. Astfel că, prin asigurarea cadrului tehnic și informatic de liberă exprimare prin observații, comentarii sau reacții la subiectele prezentate în presa scrisă, un cotidian ce publică și online, ar trebui să se asigure tehnic pentru a prevenii abuzurile de limbaj ce pot prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și dreptul la propria imagine". Articolul relatează o evacuare a romilor dintr-o tabără din regiunea Pesaro-Italia, din apropierea Anconei, în urma lui apărând comentarii foarte grave la adresa etniei, de la diverși cititori. "În cele din urmă, romii au fost îndepărtați de pe autostradă cu ajutorul carabinierilor". "Noi nu am făcut probleme, vrem să fim respectați în Italia, a spus unul dintre protestatari...". Această declarației înregistrată tv, fiind făcută de către un cetățean român de etnie romă, în momentul în care un grup de oameni, au blocat cu rulotele pentru aproximativ o oră autostrada A 14 din vecinătatea orașului Ancona".

4.3 Ca urmare a acestor evenimente petentul arată că, au apărut comentarii defăimătoare la adresa etniei rome, care aduc grave prejudicii de imagine, acesteia. Comentariile fiind relatate fără nicio cenzură de către partea reclamată; „Vă rog transmiteți-le italienilor rugămintea noastră fierbinte, gazați baragladinele! și vă vom cinsti veșnic, noi suntem slabi, lași și fricoși, vă rog faceți asta pentru noi, frați italieni....". „ Am și eu o întrebare, în Italia nu se mai fabrică gloanțe și benzină?, acest cancer negru care a făcut de râs o țară întreagă pe tot globul, mai întâi împușcații și apoi dațile foc cu benzină!!!, era o dată prin Europa Centrală acum vreo 70 de ani, un mare băiat deștept, nenea Hitleraș...ăla avea leacul acestor viruși umani, acestei pandemii globale, era atât de simplu, îi trata așa frumos cu băile acelea celebre....ce vremuri!".

Susținerile părții reclamate

4.4 Partea reclamată dorește să arate că există o specificație a presei în mediul electronic, în sensul în care, aceasta primește reacții de opinie în timp real la fiecare articol. "Spre deosebire de formatul tipărit în care controlul acestui

gen de reacții ne aparține, în cazul de față, există dificultăți serioase în a evita conținutul unor comentarii. Acestea fiind postate de cele mai multe ori instantaneu. Dorim să se facă înțeles faptul că, ne disociem ferm de conținutul acestor postări, dar aspectul tehnic al eliminărilor acestor derapaje, practic este imposibil de realizat. Versiunea online a cotidianului Libertatea dispune, în prezent, de un sistem electronic de filtrare automată a termenilor sau sintagmelor cu un conținut injurios, ofensator ori trivial, sistem ce funcționează pe baza unui dicționar de cuvinte și expresii, comparând fiecare cuvânt postat cu cel din dicționar. Acuratețea acestui sistem este unul mediu, aun anumit cuvânt poate fi scris în multe feluri să nu poată fi distins cu ușurință. Acest sistem e desigur perfectibil și nu ne mai rămâne de făcut decât să recurgem la filtrarea manuală, care implică timp și resurse umane”.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1 Colegiul CNCD reține că, petiția așa cum a fost formulată relevă o situație în care, în paginile cotidianului Libertatea a apărut un articol care a fost însoțit la momentul postării în varianta online, de comentarii rasiste și xenofobe la adresa etnie rome.

5.2 Per ansamblu, partea reclamată este de opinie că, nu are posibilitatea de a filtra toate comentariile postate în sistem online pe pagina electronică a ziarului, fiind un fapt de dorit de toată mass-media care publică presă scrisă și în mod electronic. Aceste derapaje verbale ale unor anumiți cititori online, nu pot fi pe deplin controlate, din lipsa suportului electronic de filtrare foarte performant pentru cuvintele folosite.

5.3 Pe lângă aceste argumente, trebuie subliniat faptul că Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice - ratificat de România la 9.XII.1974 – prevede în art. 19 paragraful 3. că “exercitarea drepturilor prevăzute la paragraful 2 al prezentului articol (dreptul la libertatea de exprimare) comportă îndatoriri și răspunderi speciale. În consecință, ea poate fi supusă anumitor limitări care trebuie însă stabilite în mod expres prin lege și care sunt necesare: a) respectării drepturilor sau reputației altora; b) apărării securității naționale, ordinii publice, sănătății sau moralității publice ”. Astfel, se poate concluziona faptul că dreptul la liberă exprimare nu este un drept absolut și că exercitarea lui trebuie realizată în anumite condiții, de altfel stabilite în considerarea și pentru protejarea demnității persoanei.

5.4 În cadrul sistemului instituțional regional de protecție a drepturilor omului, Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994, prevede în art.10 că: “orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare” însă precizează în mod expres limitele acestui drept în aliniatul 2 al aceluiași articol: “exercitarea acestor libertăți, (n.n. libertatea de exprimare, de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru ... protecția reputației sau a drepturilor altora.”

5.5 Într-o formulă sintetică, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a decis că **numai prin respectarea „îndatoririlor și responsabilităților” ce-i revin, presa își îndeplinește funcția esențială într-o societate democratică**, fără a depăși anumite limite, mai ales în privința reputației și drepturilor altor persoane, având misiunea de a comunica informații de interes public, în înțelesul dat acestei noțiuni în jursiprudența sa (vezi CEDH, 6 februarie 2001, Tammers c. Estonie, Recueil 2001-I, para.62, Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a Drepturilor Omului, Comentariu pe articole, Vol.I Drepturi și Libertăți, Ed. All Beck, 2005).

5.6 Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că **“libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirilor personale. Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență (de opinia publică) ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.”** (CEDO, între altele, Lingens vs. Austria, Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K

5.7 Relativ la definiția discriminării astfel cum este reglementată în O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la una dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 din O.G. nr.137/2000, republicată. Colegiul Director trebuie să analizeze dacă tratamentul diferit a fost indus datorită unui criteriu prevăzut de art.2 alin.1, respectiv rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, care să fi constituit elementul determinant în aplicarea acestui tratament. Or, condiția criteriului ca motiv determinant trebuie interpretată în sensul existenței ca circumstanță concretizată, materializată și care constituie cauza actului sau faptului discriminatoriu, și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce prespune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată.

5.8 În cauza dedusă soluționării sunt prezentate indicii de natură a prezuma că un *criteriu* interzis stipulat de art. 2 alin.1, coroborat cu art 15 din O.G. nr. 137/2000 republicată a constituit un *obiter dictum* în legătură cu articolul dedus soluționării. Or, sub aspectul acestor elemente reținute, sub aspectul condițiilor prevăzute de art.2 alin.1, coroborat cu art 15 din O.G. nr.137/2000, republicată, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale

vieții publice. Colegiul director poate reține din înscrisurile aflate la dosar, în privința părții reclamate în speță Cotidianului Libertatea, lipsa depunerii tuturor eforturilor, pentru a elimina ori retrage comentariile cu un conținut rasist, xenofob și discriminator postate online de către cititori.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele prezentate în petiție privind nefiltrare comentariilor cu un conținut rasist, xenofob și discriminator, postate în sistem online, pe pagina electronică a cotidianului, intră sub incidența prevederilor art. 2 alin 1 coroborat cu art 15, din O.G nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

2. Sancționarea părții reclamate Cotidianul Libertatea cu avertisment, potrivit art. 2 alin 11 și art. 26 alin 1 din O.G nr.137/2000 modificată, cu recomandarea de a depune eforturi pentru eliminarea ori retragerea comentariilor discriminatorii, provenite de la cititorii din sistem online.

3. Clasarea dosarului

4. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte

5. O copie a hotărârii se va transmite părților

a) Partida Romilor „Pro-Europa” Loc. ..

b) Cotidianul Libertatea, loc. ..

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI TEODORA - Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA- Membru

STANCIU CLAUDIA SORINA – Membru

Intocmit și redactat R. O.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.